

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Sosyal Kazanımlar Gereksinimi

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARAAĞAÇLI

G.Ü. Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara, Türkiye
mkara@gazi.edu.tr

Özet— İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimle ilgili sınırlılıkların giderilmesi eğitsel ve sosyal kazanımlarda önemli bir yeri olan yüz yüze eğitim ve iletişim eksikliğinin giderilmesiyle yakın ilişkili bulunmaktadır. Yüz yüze eğitim ve iletişim ise sosyallik kazanımlarda önemli işlevlere sahip olduğundan bu araştırmada internet teknolojileri destekli uzaktan eğitimde sosyal kazanımlar gereksinimi konusu problem olarak ele alınmaktadır.

Tarama modeli çerçevesinde yürütülen araştırmanın çalışma grubuna toplam 111 öğrenci alınmıştır. Literatüre ve hazırlanan anket formuna dayalı veriler ışığında gerçekleştirilen araştırma dört bölümde sistematize edilmiştir. Araştırmanın İlk Bölümünde Problem Durumuna, İkinci Bölümünde Yönteme, Üçüncü Bölümünde Bulgular ve Yorumlara, Dördüncü Bölümde ise varılan sonuçlara ve önerilere yer verilmektedir.

Anahtar kelimeler— İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim, Sosyallik Kazanımları

The Requirement of Social Gains in Distance Learning Supported with Internet Technologies

Abstract— The elimination of the limitations involved with the Internet Technologies Supported Distance Learning is closely related with overcoming the shortfalls which hold an important place in educational and social gains that come with the face to face learning and communication. Because face to face learning and communication are very important in providing social gains, this subject is dealt with as a problem in the requirement of social gains in internet technologies supported distance learning.

111 students were used in the study employed through the combining model. This research which realized in the light of the data based on literature and the prepared questionnaires is systemized in four sections. The First Section of the Research deals with the problem, the Second Section deals with the Management, the Third Section deals with Findings and Remarks, and the Fourth Section deals with the conclusions reached and recommendations.

Keywords— Internet Technologies supported Distance Education, Social Gains

1.GİRİŞ

1.1.Geleneksel Eğitim Sistemleriyle Karşılanamayan Eğitim Gereksinimleri

Ulusal ölçekli gelişmelerin olması gereken odağında eğitim durmaktadır. Çünkü eğitim rekabet gücü için gerekli işgücünün yetiştirilmesi, çalışanların niteliklerinin artırılması, her alanda verimliliğin sağlanması, kalite yönetiminin iyi yapılması, üretimin artırılması eğitilmiş işgücü ve bilgi alt yapısıyla doğrudan ilişkili bulunmaktadır.

1980'li yıllar strateji, 1990'lı yıllar kalite, 2000'li yıllar ise iletişim ve bilgi temelli girişimler olarak adlandırılmıştır. Bilgi ve teknoloji odaklı girişimler esnek, verimli ve sürekli olması gereken eğitim süreçlerinde gerek kavramsal gerekse yapı, içerik ve yöntem boyutlarında temel değişimleri gündeme getirmiştir.

Eğitim hizmetlerinin daha geniş öğrenci kitlelerine daha kaliteli biçimde götürebilmesi için çağdaş eğitim teknolojisinin tüm olanaklarından etkili bir biçimde yararlanmak zorunu bulunmaktadır. Bilgide, toplumda ve kültürdeki dönüşümlerin yarattığı tüm gereksinimlerin

karşılanması ancak iletişim tekniklerinin ve teknolojinin gelişmesi ve bu gelişmelerin eğitim alanında yaygın kullanımıyla olanaklıdır.

Anılan gelişmelerin önemli bir seçeneği durumunda görülen İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim, Ulusal Eğitim Sisteminin bir türlü giderilemeyen darboğazlarının aşılabilmesinde ihtiyaç duyduğu değişimler için oldukça işlevsel seçenekler sunmaktadır. Çünkü, İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim ile aşağıda sıralanan geleneksel eğitim sistemleri odaklı sorunlara ekonomik, kolay ve yaygın biçimde çözümler getirebilmektedir:

- Öğrenci sayısındaki artışlar karşısında eğitsel fizik-mekan yetersizlikleri giderilememektedir.
- Bireysel farklılıklar göz ardı edildiğinden bireysel öğrenme gereksinimi olan öğrencilere yanıt verilememektedir.
- Sosyo-Ekonomik Düzey (SED) açısından sosyal talep, sosyal adalet ve fırsat eşitsizlikleri bulunmaktadır.
- Eğitimde maliyet-yarar etkinliği verimsiz fotoğraflar vermektedir.
- Yetersiz sınıf ve okul sayısı nedeniyle başvuru ikili öğretim eğitimin niteliğini düşürmektedir.
- Kırsal alanlarda birleştirilmiş sınıf uygulaması eğitimin toplam kalite ve standartlarını olumsuz etkilemektedir.
- Öğretim belirlenen zaman ve ders çizelgeleri dışında yapılamamaktadır.
- Geleneksel sınıf ortamının kapalı ve içe dönük ve psikolojik baskıcı özellikleri belirli yaş gruplarını olumsuz etkilemektedir.
- Örgün eğitimin dışında kalan bireylere yeterli eğitim olanakları sunulamamaktadır.
- Geniş kitlelere eğitim hizmeti götürmede kaynak yetersizlikleri vardır.
- Bireylerin hem iş hem de eğitim görme istekleri örgün eğitim sistemleriyle karşılanamamaktadır.

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan eğitim sistemine duyulan gereksinimi artıran nedenlerin başında geleneksel eğitim sisteminin sınırlılıkları gösterilebilir. Bu sınırlılıklardan bazıları; kalabalık sınıflar, öğretmen sayısındaki yetersizlikler, esnek olmayan eğitim zamanları, eğitim görme isteğinin karşılanmasında fizik-mekan, öğretmen ve teknoloji yetersizlikleri olarak dikkati çekmektedir.

Yukarı satırlarda ana çizgilerle değinilen yetersizlikleri gidermede İnternet Teknolojileri Destekli uzaktan eğitim etkili ve işlevsel çözümler üretmektedir. Çünkü, eğitimde sosyalleşme, demokratikleşme, yaygınlaşma, istem – sunu dengesi geliştirme, maliyet – yarar boyutunda verim sağlama gibi noktalar uzaktan eğitimin dikkate değer katkılarından olarak geleneksel eğitim sistemlerinden farklı yönlerindedir.

Yeni eğitim anlayışının aşağıda sıralanan özellikleri de İnternet Teknolojileri Destekli uzaktan eğitim yaklaşımıyla örtüşmektedir [6]:

- Öğrenci merkezli öğrenme merkezleri yaygınlaşmaktadır.
- İş ve öğrenim arası bağlar uyumlu hale getirilmektedir.
- Bireysel ve yaşam boyu öğrenmeye ağırlık verilmektedir.
- Öğrencilere bireysel ilgi ve beklentilerine uygun değişik yer ve zamanlarda eğitim görme olanakları sunulmaktadır.

Çünkü, internet destekli uzaktan eğitim seçeneği öncelikle üniversite eğitimi alma şansı bulamayan öğrenciler için işlevsel bir seçenek durumunda olmakla birlikte, yaşam boyu öğrenme filozofisini de destekleyici özelliklere sahiptir.

1.2.İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimin Sağladığı Olanaklar

Eğitimde yenileşme ve gelişmelerin en önemlilerinden biri olan internet destekli uzaktan eğitim seçeneği kavram ve sistem olarak yaşam boyu öğrenme, bağımsız öğrenme ve kitlesel eğitim süreçlerine geniş olanaklar sunmaktadır.

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim;

- Öğrencinin çalıştığı yerde eğitim görmesini sağlayarak üretkenliğini artırır.
- Öğrencinin eğitim giderlerini örgün eğitime göre azaltır.
- Eğitimde fırsat eşitsizliğini azaltır.
- Bireysel ve bağımsız öğretim sağlar.
- Geniş kitlelere eğitim hizmeti sunar.
- Bilgiye erişimin hızlanmasını ve kolaylaşmasını sağlar.
- Eğitim materyallerinin dağıtımını hızlandırır.
- Fiziksel uzaklık engellerini kaldırır.
- Geleneksel kapalı sınıf ortamının öğrenene getirebileceği bazı psikolojik baskıları giderir.

Görüldüğü gibi İnternet teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim, herkese açık bir sistem olarak öğrenenle öğretene farklı ortamlarda buluşturur, öğrenim yaşı sınırsız olarak sürekli öğrenmeye olanak sağlar. Öğrenmeyi etkileyen en önemli değişkenlerden biri olarak da zamanca esneklik. Eğitsel fizik mekan özgürlüğü açısından ise duvarsız sınıf ve sınıfsız okul olarak hemen her yerden öğrenme olanakları sağlar.

1.3.İnternet teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimin Getirdiği Bazı Eğitsel Sınırlılıklar

Geleneksel eğitim sistemleriyle işlevsel biçimde giderilemeyecek öğretme-öğrenme sorunlarına köklü çözümler üreten İnternet Destekli Uzaktan Eğitimin getirdiği bazı eğitsel sınırlılıklar ise ana çizgilerle aşağıda olduğu gibi özetlenebilir:

- Eğitsel sosyal kazanımlarda önemli bir yeri olan yüz yüze eğitim ve iletişim hiç yada eksik kalıyor.

- Bireysel iç çalışma ve öğrenme sorumluluğu az olan öğrencilerde başarı tabloları düşük kalıyor
- Öğrencilerin ait olma bir grubun üyesi olma gereksinimleri karşılanamıyor.
- Hem işte çalışma hem de eğitim görme bazı sağlık sorunlarına neden oluyor.
- Beceri ve tutuma dayalı davranışların kazandırılmasında ve değerlendirilmesinde zayıf kalmaktadır [7].
- Ulusal ölçekli ulaşım olanaklarına ve iletişim teknolojilerine bağımlı olması yaygın kullanımında istenen sayısal hedef kitleye ulaşımında engel olarak durmaktadır.

1.4.Problem Durumu

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimle ilgili yukarıda yer verilen sınırlılıkların giderilmesi için öğrencilerin hem akademik hem de diğer destek hizmetleriyle iletişim ve ilgili becerilerinin güçlendirilmesi yoluna gidilmesi önemli bir gereksinim olarak kendini göstermektedir.

Bu sorunlardan eğitsel sosyal kazanımlarda önemli bir yeri olan yüz yüze eğitim ve iletişim eksikliğinin giderilmesi ise İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim süreçlerinin toplam kalite ve standartlarının yükseltilmesinde sistemin girdisi durumundaki öğrencilerin sosyal becerilerinin yanında onların bilişsel öğrenme sorumluluklarının artırılmasında yadsınamaz önemde görülmektedir.

İşte bu nedenle bu çalışmada İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Sosyal Kazanımlar Gereksinimi konusu problem olarak ele alınmaktadır.

1.5.Amaç

Araştırma genelde İnternet Destekli Uzaktan Eğitim Süreçlerini betimlemeyi özelde ise de ilgili süreçlerde eksik kalan sosyal kazanımları ortaya koymaktır. Bu özel amaç kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

- İnternet Destekli Uzaktan Eğitimde sosyal kazanımların yetersizlik etmenleri nelerdir?
- İnternet Destekli Uzaktan Eğitimde sosyal kazanımları destekleyen öğretme-öğretme yaklaşımları, yöntemleri ve teknikleri nelerdir?

1.6.Önem

Araştırma ilgilendiği İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim Süreçlerinde Sosyal Kazanımlar Gereksinimlerinin **karşılanmasıyla** aşağıdaki yönlere İnternet Destekli Uzaktan Eğitim alanına katkılar getirmesi beklenmektedir:

- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim alanında sosyal kazanımlar konusuna dikkat çekilebilecektir.
- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde sosyal kazanımların yetersizlik nedenleri kapsam

çerçevesi içinde somut ve özel bir çalışmayla bütünsel olarak ortaya konulabilecektir.

- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde sosyal kazanımları destekleyen öğretme-öğretme yaklaşımları, yöntemleri ve tekniklerinin nasıl yapılması gerektiğinin sınırlı da olsa özel ipuçları verilebilecektir.

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde sosyal kazanımları destekleyen öğretme-öğretme yaklaşımları, yöntemleri ve teknikleri vurgulanmasıyla da doğrudan ilgili öğrencilerin eğitimlerine dolaylı olarak da anılan süreçlerin toplam kalite ve standartlarının yükseltilmesine katkılar sağlayabilecektir.

1.7.Sayıtlar

Araştırmada aşağıdaki özelliklerin varlığı önceden kabul edilmektedir:

- Araştırmaya katılan öğrenciler İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim süreçlerini çeşitli internet araçlarıyla ve yaşantıları aracılığıyla tanımaktadır.
- Araştırmaya katılan öğrenciler İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim süreçleriyle ilgili yapılması gereken eğitsel sosyal kazanımların farkında olma yeterliğine sahiptir.
- Araştırmaya katılan öğrenciler İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim süreçlerinde sosyal kazanımlar yönüyle yer verilmesi gereken öğretme-öğrenme yaklaşım, yöntem ve tekniklerinde okur-yazarlık düzeyinde yeterliklere sahiptir (Araştırmacının yürütüldüğü 2008 Öğretim Yılı Bahar Döneminde Eğitim Fakültesi Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programında yer alan EBB/EĞT 304 Özel öğretim Yöntemleri I ve EBB/EĞT 403 Özel Öğretim Yöntemleri II derslerini alan ve başarılı olan öğrenciler ile birlikte Yüksek Lisans Düzeyinde ise EĞT 19990007 Ders Kodlu Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları Dersini alan öğrenciler).

1.8.Sınırlılıklar

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim Süreçleriyle ilgilenilen bu çalışma aşağıdaki yönler ile sınırlı tutulmaktadır:

- **Konu kapsamı olarak;** İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde sosyal kazanımlar konusuyla,
- **Veri toplama araçları olarak;** ilgili basılı materyaller ve internette bulunan sayısal bilgi kaynaklarına ek olarak; İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde sosyal kazanımlar Gereksinimini içeren anket formuyla elde edilen verilerle,
- **Çalışma grubu olarak ;** Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Endüstriyel Teknoloji Eğitimi Bölümünde 2008 Öğretim Yılı Bahar Döneminde Lisans Düzeyinde Eğitim Fakültesi Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programında yer alan EBB 304- Özel öğretim Yöntemleri I ve EBB 403- Özel Öğretim Yöntemleri II derslerini alan

ve başarılı olan öğrencilerden tesadüfi olarak seçilen 102 öğrenciyle, Yüksek Lisans Düzeyinde ise EĞT 19990007 Ders Kodlu Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları Dersini alan dokuz öğrenci olmak üzere toplam 111 öğrenciyle,

Çalışma süresi olarak; 25 Ocak - 09 Mart 2008 tarihleri ile sınırlıdır.

1.9.Tanımlar

Araştırma raporunda geçen bazı kavramlar aşağıdaki verilen anlamlarıyla kullanılmaktadır:

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim: Özel olarak hazırlanmış ünitelerin sanal sınıfta ve kütüphanede, çeşitli tele konferanslar, e-posta iletişimi, tartışma listeleri ve haber gruplarına dayalı internet araçları ile bir merkezden öğrencilere sunulduğu öğretim yaklaşımıdır.

Farkında olma yeterlikleri: İnternet Teknolojileri Destekli Öğretimde sosyal kazanımların farkında olma yeterliği internet okuryazarı olmanın temelidir, interneti kullanmaktan çok internetin sosyal etkilerinin ne olduğunu anlamadır. İnternetin kültürel etkilerini anlamadır.

Okur yazarı olma yeterlikleri: İnternet Teknolojileri Destekli Öğretimde okur yazar olma yeterliği, internetin kullanımına yönelik teknik bilgilerin bilinmesi ve kullanılmasıdır. İnternet çeşitli uygulamaları yapma becerisidir. İnternet ortamında bilginin nerede bulunacağını, oraya nasıl ulaşılacağını, nasıl yorumlanacağını ve bilginin değerinin nasıl ölçüleceğini uygulayabilme becerileridir.

Sosyal kazanımlar: Sosyal kazanımlar çok yönlü bilgi, beceri ve tutumlarla ilgili olup belirgin bazıları bireyler arası ilişkilerde açık seçik, olumlu ve iki yönlü iletişim kurma, bilgiyi kültür ve dil etkileşimiyle yani sosyal çevrede edinme, yansıtıcı düşünme becerileri gösterme, saygınlık yönünden insanları eşit kabul etme ve davranma, başkalarını anlama ve işbirliği yapma ve dayanışmacı anlayış gösterme temelli sosyal kazanımlarla ilgili belirli varsayımlardır.

2.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yürütülmesinde izlenen yöntem; Araştırma Modeli, Çalışma Grubu, Verilerin Toplanması, Verilerin Çözümlemesi ile birlikte Süre ve Maliyet alt başlıklarında açıklanmaktadır.

2.1.Araştırma Modeli

Araştırma tarama modeli çerçevesinde yürütülmüştür. Tarama modellerinde bir durum varolduğu biçimiyle betimlenerek araştırmaya konu olan olay, birey ve nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi ortaya konulmaktadır [5]. Tarama modeline dayalı araştırmalarda “durum

nedir?”, “yapılmak istenen nedir?”, “ne idi?” ve “nelerden oluşmaktadır?” gibi sorulara da yanıtlar aranmaktadır [4].

2.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Çizelge 1 ‘de verilen öğrenciler oluşturmaktadır.

Çizelge 1. Araştırmanın Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Sayısal Görünümü

Fakülte – Bölüm	Sayı	%
Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Endüstriyel Teknoloji Eğitimi Bölümü	72	65
Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Elektronik Eğitimi Bölümü	30	27
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Ortak Dersler Grubu	9	8
Toplam	111	100

Çizelge 1.’e göre Araştırmanın Çalışma Grubuna alınan toplam 111 öğrencinin % 65’ini (72 öğrenci), Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Endüstriyel Teknoloji Eğitimi Bölümü, % 27’sini (30 öğrenci) Gazi Üniversitesi Teknik eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Elektronik Eğitimi Bölümü, yüzde % sekizini ise (9 öğrenci) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Ortak Dersler Grubu öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3.Anket Formunun Hazırlanması

Araştırmada anket formunun geliştirilmesinde, ilk aşamada ilgili literatür incelenerek gerekli veriler toplanmıştır. İnternet Teknolojileri Destekli Öğretimle ilgili literatürden hem problem durumu ve kuramsal yapının desenlenmesinde, hem de anket maddelerinin hazırlanmasında yararlanılmıştır.

Anket formunda yer verilecek maddeler listelenerek biri ölçme ve değerlendirme olan üç alan uzmanının görüşlerine sunulmuştur. Uzman görüşleri ışığında kontrol edilen bazı maddeler listeden çıkarılmış bazıları ise dil ve anlaşılabilirlik yönünden yeniden yazılarak ön demede kullanılan 13 maddelik anket formu araştırmanın çalışma grubunun özelliklerine sahip 10 öğrenciye uygulanmıştır.

2.4.Ön denemenin yapılması

Geliştirilen anket formunun aşağıda sıralanan noktaları açığa kavuşturmak amacıyla ön denemesi yapılmıştır:

- Anket formunun doldurulmasına ilişkin verilen açıklamaların eksik kalan yada anlaşılamayan yönlerini ortaya çıkarmak.

- Anket formunun uygulanmasında ortaya çıkabilecek aksaklıkları belirlemek.
- Anket formunda yer alan maddeleri yazım dili ve anlaşılabilirlik yönlerinden öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerine sunmak.
- Anket formlarında yer alan işlemeyen ve uygun olmayan maddeleri ortaya çıkarmak.
- Anket formlarının son şeklinde yer verilecek madde sayısını kararlaştırmak için gerekli verileri toplamak.
- Anket formlarının son şekliyle yanıtlanmasındaki kullanılacak süreyi belirlemede yardımcı olmak.

Yapılan ön deneme sonucu herhangi bir konuda ilgili hedef kitlenin görüşlerinin alınmasında yaygın olarak kullanılan üçlü değerlendirme ölçeğinin işe koşulması “uygun” bulunarak, anket formunun son şeklinde yer verilecek madde sayısı (yedi) belirlenmiştir.

Anket formunda yer alan görüşlerle ilgili maddelerin değerlendirilmesinde kullanılan üçlü ölçek ise şöyledir:

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

2.5. Verilerin Toplanması

- İlk aşamada araştırmada literatüre dayalı veriler toplanmış ve araştırma raporunun ilgili kuramsal yapısının oluşturulmasında yararlanılmıştır.
- Verilerin toplanmasında ikinci aşamada ise ankete dayalı olarak elde edilen veriler araştırmanın amaçları doğrultusunda analiz edilerek gerekli yorumlarına yer verilmiştir.

2.6. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada anket formları ile elde edilen verilerin işlenmesinde aşağıda sıralanan işlemler gerçekleştirilmiştir.

- Anket formunda belirtilen yönergelerle uygun yanıtlanmayan anketlerin olabileceği düşüncesiyle toplam 123 öğrenciye anket uygulanmıştır.
- Anket formlarının yönergede belirtilen açıklamalara uygun yanıtlanmasının kontrolü yapılarak her bir anket formunda yer alan maddeler ayrı ayrı incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda üçlü ölçekli görüş alınmasında boş bırakılarak görüş belirtilmeyen ve aynı maddede birden fazla sayıda görüş belirtilen anketler değerlendirme dışı tutulmuştur. Sonuçta 111 öğrenciye uygulanan anketler değerlendirme kapsamına alınmıştır.
- Görüşlerin ise üçlü ölçeğe göre ayrı ayrı çetelemesi yapılarak, çetelelerin sayılması ile her bir ölçekteki sayılar (frekanslar/f) belirlenerek veri kodlama kartlarına işlenmiştir. Belirlenen frekanslar ışığında da anket formlarındaki görüşlere katılım yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Bu veriler çizelgeler biçiminde sunularak ilgili yorumları yapılmıştır.

- Hesaplama işlemleri için Pentium III notebook bilgisayar ve paket istatistik programı (SPSS/ the Statistical Package for Social Sciences) kullanılmıştır.

2.7. Süre ve Maliyet

Araştırma 25 Ocak-09 Mart 2008 tarihleri arasında toplam 46 günlük sürede gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada yürütülen işler ve bunların gerçekleştirilmesinde geçen zaman Çizelge 2.'de verilmektedir.

Çizelge 2. Araştırmada Kullanılan Sürenin İşlere Ve Birim Zamana Göre Dağılımları

İşler	Birim Zaman (Gün)
Planlama ve Literatür Taraması	12
Anket Formunun Geliştirilmesi	11
Çalışma Grubunun Oluşturulması	2
Araştırma İçin “Yasal Olur” un Alınması	6
Anketin Ön Denemesinin Yapılması	1
Anketin Çoğaltılması ve Uygulanması	2
Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	5
Araştırma Raporunun Yazılması	7
TOPLAM	46

Araştırmanın gerçekleştirilmesindeki; literatür taraması, anketin yazılması ve çoğaltılması, raporunun yazılması, ulaşım ve haberleşme işlemlerinin toplam maliyeti 330 YTL'dir.

3. BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmada elde edilen verilere dayalı olarak bulgular ve yorumlara yer verilen bu bölümde anket formuyla elde edilen veriler değerlendirilmektedir.

Görüş-1: İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; öğrenciler bir grubun üyesi olma ve sorumluluk alma amaçlı işbirlikli çalışmalara yönlendirilmektedir.

Çizelge 3'de “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrenciler Bir Grubun Üyesi Olma Ve Sorumluluk Alma Amaçlı İşbirlikli Çalışmalara Yönlendirilmektedir.” görüşüne ilişkin görünüm verilmektedir.

Çizelge 3.. İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrenciler Bir Grubun Üyesi Olma Ve Sorumluluk Alma Amaçlı İşbirlikli Çalışmalara Önlendirilmektedir Görüşüne İlişkin Görünüm

Ölçek	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
N=111	11	10	14	13	86	77

Çizelge 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 86'sının katılmıyorum, % 13 'ünün kararsızım ve % 10'unun ise katılmıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu sayısal görünüme göre; İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; öğrencilerin bir gruba üye olma ve sorumluluk alma amaçlı ortak çalışmaların yapılmadığı görüşünde oldukları dikkati çekmektedir. Gruba aidiyet duygusu geliştirme ve dayanışma içinde ortak öğrenme odaklı işbirliği çalışmalarına İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde yer verilmediği söylenebilir.

Öğrenciler arasında dayanışma ruhu ve anlayışını geliştirme amaçlı İşbirlikli Öğretim, öğrencilerin küçük gruplar halinde bir konunun öğretimini gerçekleştirmek ya da bir problemi çözmek amacıyla birlikte çalışmalarını gerçekleştirdikleri öğretimdir [10].

İşbirlikli öğretimde, öğrencilerin öğrenme konusuna etkin ve paylaşarak katılmalarını esas alır. Bu yaklaşımda grubu oluşturan her öğrenci kendinin ve diğer grup elemanlarının öğrenmelerinden sorumludur. İşbirlikli Öğretimin İlkelerinden olan Olumlu Bağımlılık, Bireysel Sorumluluk, Yüz yüze İletişim, Sosyal Beceriler ve Grubun kendini Değerlendirmesi öğrencilerin dayanışma içinde öğrenmelerine dolayısıyla da sosyal kazanımlarına ve kişiler arası iletişimlerine katkıları getirmektedir [2]. Dayanışma temelli çalışmalarla öğrencilerin bireysel çabaları grup amaçları için paylaşımcı katılmalara dönüşerek sosyal kazanımları desteklediğinden İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde süreçlerinde de işbirlikli çalışma ve öğrenme yolları aranmalıdır.

Görüş-2: İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrencilerin sosyal çevreyle etkileşim içinde bilgiden nasıl bir anlam çıkardığıyla ilgilenme yerine internetten hazır almaya yönelimi bulunmaktadır.

Çizelge 4'de "İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrencilerin Sosyal Çevreyle Etkileşim İçinde Bilgiden Nasıl Bir Anlam Çıkardığıyla İlgilenme Yerine İnternetten Hazır Almaya Yönelimi Bulunmaktadır." görüşüne ilişkin görünüm verilmektedir.

Çizelge 4. İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrencilerin Sosyal Çevreyle Etkileşim İçinde Bilgiden Nasıl Bir Anlam Çıkardığıyla İlgilenme Yerine İnternetten Hazır Almaya Yönelimi Bulunmaktadır Görüşüne İlişkin Görünüm

Ölçek	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
N=111	107	96	2	2	2	2

Çizelge 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 96'sının katılıyorum, % 2'sinin kararsızım ve % 2'sinin ise katılmıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu sayısal görünüme göre "İnternet teknolojileri destekli uzaktan eğitimde; öğrencilerin sosyal çevreyle etkileşim içinde bilgiden nasıl bir anlam çıkardığıyla ilgilenme yerine internetten

hazır almaya yönelimi bulunmaktadır" görüşüne araştırmaya katılan öğrencilerin tamamına yakını (96 öğrenci) katılıyorum değerlendirmesinde bulunduğu görülmektedir.

Yapılandırmacı öğrenme özellikli bu görüş; öğrenmede Piaget'in zihinsel gelişim kuramına dayalı olarak Bilgi nedir?, Öğrenme nedir?, Bilgi nasıl oluşur? Bireyin bilgiye ilişkin neyi bilebileceği ve neyi bilemeyeceği? türünden sorularla ilgilenmektedir.

Bilişsel ve Sosyal Yapılandırmacı görüşler olarak incelendiğinde; bilişsel yapılandırmacılar öğrenmeyi Piaget'in özümleme, uyma ve denge kavramlarıyla açıklarlar. Bilginin bireyin çevresi ile aktif etkileşimiyle oluştuğunu varsayarlar. Buna göre birey karşılaştığı yeni durumu eski bilgi ve deneyimi ile özümlemeye çalışır. Eski bilgilerin yeterli olmadığını fark ettiğinde zihninde yeni bir kavram yaratarak yeni duruma uyum sağlar. Böylece zihinde yeni duruma karşılık gelen yeni bir kavram oluşur. Sonuçta yeni durumla karşılaşınca bozulan denge yeniden sağlanmış olur.

Sosyal yapılandırmacı görüş ise, Vgotsky'in öğrenmeyi kültür ve dil etkileriyle açıklarlar. Buna göre öğrenmede sosyal etkileşim, öğrencinin öğrenmelerinde önemli bir yer tuttuğundan diğer bireylerle ve çevreleriyle etkileşerek öğrenmeleri önemsenmektedir. İnternet teknolojileri destekli uzaktan eğitimde; öğrencilerin sosyal çevreyle etkileşim içinde bilgiden anlam çıkarmaları yerine internetten hazır alma yönelimi içinde bulunmaları sonucu ışığında bilişsel ve sosyal yapılandırmacı anlayış yerine hazır ve nesnel bilgi kaynaklarını kullandıkları söylenebilir.

Görüş-3: İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; öğrenciler birinci bilgi kaynakları olan gözlem yapma, deneme ve etkinlikler yaparak öğrenme yerine ikinci bilgi kaynağından öğrenmektedir.

Çizelge 5'de "İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; öğrenciler birinci bilgi kaynakları olan gözlem yapma, deneme ve etkinlikler yaparak öğrenme yerine ikinci bilgi kaynağından öğrenmektedir" görüşüne ilişkin görünüm verilmektedir.

Çizelge 5. İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrenciler Birinci Bilgi Kaynakları Olan Gözlem Yapma, Deneme Ve Etkinlikler Yapararak Öğrenme Yerine İkinci Bilgi Kaynağından Öğrenmektedir Görüşüne İlişkin Görünüm

Ölçek	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
N=111	88	79	15	14	8	7

Çizelge 5. incelendiğinde, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 79'unun katılıyorum, % 14'ünün kararsızım ve % 7'sinin ise katılmıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu sayısal sonuçlar

ışığında, “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; öğrenciler birinci bilgi kaynakları olan gözlem yapma, deneme ve etkinlikler yaparak öğrenme yerine ikinci bilgi kaynağından öğrendikleri anlaşılmaktadır.

Kalıcı izli öğrenmeler büyük ölçüde bireyin doğrudan, ilk elden ve aracısız edindiği öğrenme yaşantılarıyla ilgili bulunmaktadır. Öğrenmede bu özelliklere sahip öğretme-öğrenme yöntemleri arasında gözlem başta gelmektedir. Gözlem yöntemiyle öğrenci, kendi yaşantısıyla ayrıntılı inceleyerek, tüm duyularıyla deneyimler yaşayarak sosyal etkileşim içinde bilgiler edinir. Çünkü gözlem zihni öğrencinin yüksek düzeyde katılımını ve zihinsel çabalarını gerektirir. Bu eğitsel katkıları nedeniyle İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim süreçlerinde de öğrencilerin birinci bilgi kaynaklarından olan gözlemler yoluyla öğrenmelerini sağlayıcı eğitsel etkinliklere yer verilmesinde küçümsenemez yararlar bulunmaktadır.

Görüş-4: İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; yapıcı ve duyuşsal eleştirili tarafsız, önyargısız ve nesnel düşünme becerilerine yer verilmektedir.

Çizelge 6’da “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Yapıcı ve Duyuşsal Eleştirili Tarafsız, Önyargısız ve Nesnel Düşünme Becerilerine Yer Verilmektedir” görüşüne ilişkin görünüm sunulmaktadır.

Çizelge 6. İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Yapıcı Ve Duyuşsal Eleştirili Tarafsız, Önyargısız Ve Nesnel Düşünme Becerilerine Yer Verilmektedir Görüşüne İlişkin Görünüm

Ölçek	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
N=111	16	14	37	34	58	52

Çizelge 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 52’sinin katılmıyorum, % 34’ünün kararsızım ve % 14’ünün ise katılıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu sayısal görünüme göre İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; yapıcı ve duyuşsal eleştirili tarafsız, önyargısız ve adil olma temelli yansıtıcı düşünme çalışmalarına yer verilmektedir” görüşüne 58 öğrencinin katılmadığı sonucu çıkmaktadır. Kararsızım ölçeğinde en çok görüş bildirilen bu görüşle ilgili olarak genelde ve temelde eleştirili düşünme becerilerinin özelde ise yapıcı ve duyuşsal eleştirili tarafsız, önyargısız ve nesnel düşünme becerilerinin öğrenciler tarafından yeterince tanınmadığı söylenebilir.

Eleştirili düşünme: Disiplinli ve öz denetimli düşünmedir. Kendi düşüncesinin farkında değildir. Başkalarının düşüncelerini de dikkate almaz. Aktif-organize edici düşünmedir. Eleştirili Düşünme ile Yeni düşünceler geliştirmek, Ön yargısız düşünmek, Bağımsız düşünmek ve Kanıtları ve nedenleri dikkate alarak düşünmek

amaçlanmaktadır. Eleştirili Düşünme ile Kaynak güvenilirliği kontrol edilir. Ön yargılardan uzaklaşılır. Ayırt edicilik artar. Etkili sorular sorma becerileri geliştirilir. Sözlü ve yazılı iletişim becerileri geliştirilir. Düşünmeyi düşünme geliştirilir.

Bilişsel eleştirili düşünme ayrıntılı ve dikkatli değerlendirmeleri içerirken duyuşsal eleştirili düşünme ise nesnel, adil ve tarafsız değerlendirmelerle ilgili bulunmaktadır. Bu eğitsel kapsamı, amaçları ve özellikleri eleştirili düşünme becerilerinin hemen her düzeyde özellikle de yüksek öğretim düzeyinde dolayısıyla da öğrencilere kazandırılması gereken yeterliklerden olduğu dikkati çekmektedir.

Görüş-5: İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilere sağlanan dönütlerin geleneksel puanlama ve başarı belirlemeye yönelik olması öğrencilerin özgüven duymalarına ve başarımlarına yeterli katkıları sağlamamaktadır.

Çizelge 7’de “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilere sağlanan dönütlerin geleneksel puanlama ve başarı belirlemeye yönelik olması öğrencilerin özgüven duymalarına ve başarımlarına yeterli katkıları sağlamamaktadır” görüşüne ilişkin görünüm verilmektedir.

Çizelge 7. incelendiğinde, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 75’inin katılıyorum, % 13’ünün kararsızım ve % 12’sinin ise katılmıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu sayısal görünüme göre, “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilere sağlanan dönütlerin geleneksel puanlama ve başarı belirlemeye yönelik olması öğrencilerin özgüven duymalarına ve başarımlarına yeterli katkıları sağlamamaktan uzak bulunduğu sonucuna varılabilir.

Piaget’in öğrenme teorisinin etkisi, öğrenmenin etkileşimli durumlarda bireylerin kendi bilgi yapılarını oluşturdıkları aktif süreç olarak tanımlanması şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu bakış açısı, çocuğun öğretimin nesnesi yerine öğrenmenin öznesi olması gerektiğini vurgulamaktadır [11]. Piaget’in öğrenme teorisi de öğrenmenin yapılandırmacı yanının bir sonucudur. Öğrenmeyi aktif, sürekli bir süreç olarak çerçeveler, burada öğrenci bilgiyi çevreden alır ve daha önceki bilgi ve deneyimleri ile kendi anlam yapılarını oluşturur. Böylece öğrenci bilginin pasif bir alıcısı değil fakat öğrenme süreci için ciddi bir sorumluluk alan bir konumdadır [8].

Çizelge 7.. İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilere Sağlanan Dönütlerin Geleneksel Puanlama Ve Başarı Belirlemeye Yönelik Olması

4.1. Geleneksel Değerlendirme	4.2. Yapılandırıcı Değerlendirme
Bilgi testleri kullanılıyor	Süreç içinde etkinlikler değerlendiriliyor
Öğrenme ve öğretmeden bağımsız değerlendirme yapılıyor	Öğrenme ve öğretmenin bir parçası olarak değerlendirme var.
Ezber ve kolay öğrenilen bilgileri değerlendirme var	Anlamli ve derin öğrenilen bilgileri değerlendirme yapılıyor.
Birbirinden bağımsız parçalı bilgileri değerlendirme yapılıyor	Birbirine bağılı, iyi yapılanmış bir bilgi ağını değerlendirme var
Bilimsel bilgiyi değerlendirme var	Bilimsel anlama ve bilimsel mantığı kavrama değerlendiriliyor.
Öğrencinin bilmediğini öğrenmek için değerlendirme yapılıyor	Öğrencinin ne anladığını öğrenmek amacı ile değerlendirme var.
Dönem sonu değerlendirme etkinlikleri dikkate alınıyor	Dönem boyunca devam eden değerlendirme etkinlikleri yapılıyor.
Sadece öğretmenin değerlendirmesi var	Öğretmenle beraber grup değerlendirmesi ve kendi kendini değerlendirme var.

Bu öğrenme anlayışı geleneksel sınavlarla bilginin ölçüldüğü davranışçı uyarıcı - tepki yaklaşımına alternatif oluşturur. Başarılı olmak için çocukların öğretmen tarafından sunulan gerçeği hatırlaması ve sınavda aynı gerçeği öğretmene doğru cevap olarak vermesi gerekir. Bunun tersine, yapılandırıcı yaklaşımda gerçek, bağlama bağımlıdır ve görecelidir [1]. Yapılandırıcı öğretimde öğrenmenin değerlendirilmesi süreç içinde öğrenci etkinliklerinin toplanması ve çalışmalarının gözlenmesiyle yapılmaktadır. Eş deyişle sürece dönük ve öğretimle beraber değerlendirme yapılmaktadır. Çizelge 8.'de Geleneksel ve Yapılandırıcı Değerlendirme Süreçleri verilmektedir.

Çizelge 8. Geleneksel ve Yapılandırıcı Değerlendirme Süreçleri

Ölçek	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
N=111	84	75	14	13	13	12

Çizelge 8.' göre, yapılandırıcı değerlendirme süreçlerinde gelenekselden farklı olarak şu noktalara daha çok vurgu yapılmaktadır:

- Anlamli ve derin öğrenilen bilgileri değerlendirme vardır.
- Değerlendirme durumlarında öğretmen-öğrenci işbirliği yapılır.
- Öğrenciye yardımcı olan değerlendirme durumları uygulanır.
- Değerlendirme yapılsa da öğrenme devam eder.
- Ezberlenen bilgiler değil, özümseyen bilgiler değerlendirilir.

Geleneksel dönütler ise başarı belirlemeye ve puanlamaya dönük olarak yanlış-doğru betimlemelerinden öteye geçmemektedir. Bu anlayış ise öğrenmelere yönelik güven aşılaktan öğrenmeye daha çok iştahla çalışmasına katkı getirmekten uzak bulunmaktadır. İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde öğrencilere sağlanan dönütlerin onların özgüven duymalarına ve başarılarına olumlu katkılar sağlayacağından olumlu, yüreklendirici, geliştirici, ve özgüven kazandırıcı dönütlere özen gösterilmelidir.

Görüş-6: İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde öğrencilerle öğretim verenler belirli dönemlerde bir araya gelerek; yüz yüze iletişim sağlamaktadır.

Çizelge 9.'da "İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilerle Öğretim Verenler Belirli Dönemlerde Bir Araya Gelerek; Yüz yüze İletişim Sağlamaktadır" Görüşüne İlişkin Görünüm Verilmektedir.

Çizelge 9.. İnternet teknolojileri destekli uzaktan eğitimde öğrencilerle öğretim verenler belirli dönemlerde bir araya gelerek; yüz yüze iletişim sağlamaktadır görüşüne ilişkin görünüm

Ölçek	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
N=111	16	14	24	22	71	64

Çizelge 9. incelendiğinde, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 64'ünün katılmıyorum, % 22'sinin kararsızım ve % 14'ünün ise katılıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu sayısal görünüme göre "İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilerle Öğretim Verenler Belirli Dönemlerde Bir Araya Gelerek; Yüz yüze İletişim Sağlamaktadır" Görüşüne öğrencilerin yaklaşık üçte ikisi katılmamaktadır.

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde başarı standartlarının ve sosyallik becerilerinin artırılması için öğrencilerle öğretim verenler belirli dönemlerde bir araya gelerek; yüz yüze iletişim sağlamalıdır. Çünkü yüz yüze öğretim aşağıda sıralanan eğitsel ve sosyal kazanımları sağlamaktadır:

- Basılı materyaller ve yayın yoluyla yapılan öğretimi destekler.
- Öğrenenle öğretene belirli sürelerde de olsa aynı ortamda buluşturarak karşılıklı etkileşime olanak sağlar.
- Gerek basılı gerekse yayın yoluyla yapılan öğretimde anlaşılmayan yerleri açıklama olanağı sağlar.
- Öğrenciler arasında etkileşimi sağlar.
- Moral desteği sağlar.
- Olası yanlış öğretileri düzeltme fırsatı sağlar.
- Beceriye dayalı hedef davranışları geliştirme işlevini yerine getirir.

Bu yararlar ile İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitime sıkça yöneltilen “yüze eğitim ve iletişim eksik kalıyor” eleştirisi bir ölçüde de olsa giderilir. Yüz yüze öğretim; toplantı, staj, yaz okulu ve gece okulu türünde gerçekleştirilebilir. Akademik olmayan diğer destek hizmetleri arasında ise çeşitli sosyal etkinlikler ve onların öğrenme motivasyonlarını geliştirici danışmanlık süreçleri işe sokulabilir.

Görüş-7: İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilerin çeşitli tele konferanslar, e-posta iletişimi, tartışma listeleri ve haber gruplarına dayalı internet araçları ile sosyal etkileşimine ağırlık verilmektedir.

Çizelge 1.0'da İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilerin Çeşitli Tele Konferanslar, E-Posta İletişimi, Tartışma Listeleri ve Haber Gruplarına Dayalı İnternet Araçları İle Sosyal Etkileşimine Ağırlık Verilmektedir görüşüne ilişkin görünüm sunulmaktadır.

Çizelge 1.0. İnternet teknolojileri destekli uzaktan eğitimde öğrencilerin çeşitli tele konferanslar, e-posta iletişimi, tartışma listeleri ve haber gruplarına dayalı internet araçları ile sosyal etkileşimine ağırlık verilmektedir görüşüne ilişkin görünüm

Ölçek	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
N=111	57	51	16	14	38	34

Çizelge 10 incelendiğinde, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 51'inin katılıyorum, % 34'ünün katılmıyorum ve % 14'ünün ise kararsızım ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu sayısal görünüm, öğrencilerin yarısının katıldığı bir görüştür. Bu sonucun en somut nedenleri arasında İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimin işleyiş süreçlerinde öğrencilerin çeşitli tele konferanslar, e-posta iletişimi, tartışma listeleri ve haber gruplarına dayalı internet araçlarından yararlanmalarının yaygın algılanması gösterilebilir.

İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde yararlanılan internet ortamı ve araçlarının şu işlevleri bulunmaktadır:

- Bilgiyi sunma: içeriği aktarma ve canlandırma.

- Bilginin yapılaşdırılmasına katkı getirme: Öğrencinin görüşlerini de alma ve bilgiyi değişik anlam yapılarıyla ortaya koyma
- Yapararak yaşayarak öğrenmeye destek verme: Gerçek problem durumları verme İlgili tartışmalara katma, görüşleri ve değerleri paylaşma ve düşündürme [3].

Bu eğitsel işlevleri nedeniyle İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde öğrencilere akademik destek olarak bilişsel ve duyuşsal yeterliklerinin ve öğrenme becerilerinin geliştirilmesini sağlayacak tartışma listelerine ve haber gruplarına katılımları sağlanmalıdır [9].

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, varılan sonuçlar ve varılan sonuçlar ışığında geliştirilen önerilere yer verilmektedir.

4.1.Sonuçlar

- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitime duyulan gereksinimi artıran nedenlerin arasında kalabalık sınıflar, öğretmen sayısındaki yetersizlikler, esnek olmayan eğitim zamanları, eğitim görme isteğinin karşılanmasında fizik-mekan, öğretmen ve teknoloji yetersizlikleri başta gelmektedir.
- İnternet Destekli Uzaktan Eğitim Seçeneği kavram ve sistem olarak yaşam boyu öğrenme, bağımsız öğrenme ve kitlesel eğitim süreçlerine geniş olanaklar sunmaktadır.
- Eğitsel sosyal kazanımlarda önemli bir yeri olan yüz yüze eğitim ve iletişim hiç yada eksik kalması, bireysel iç çalışma ve öğrenme sorumluluğu az olan öğrencilerde başarı tablolarını düşük olması da İnternet Destekli Uzaktan Eğitimde eğitimde sosyal kazanımların önemini artırmaktadır.
- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrenciler Bir Grubun Üyesi Olma ve Sorumluluk Alma Amaçlı İşbirlikli Çalışmalara Yönlendirilmektedir” görüşüne araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 86'sının katılmıyorum, % 13 'ünün kararsızım ve % 10'unun ise katılmıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır
- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrencilerin Sosyal Çevreyle Etkileşim İçinde Bilgiden Nasıl Bir Anlam Çıkardığıyla İlgilenme Yerine İnternette Hazır Almaya Yönelimi Bulunmaktadır” görüşüne araştırmaya katılan 111 öğrencinin, tamamına yakınının (107 öğrenci) katılıyorum değerlendirmesinde bulunmuştur.
- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; Öğrencilerin birinci bilgi kaynakları olan gözlem yapma, deneme ve etkinlikler yaparak öğrenme yerine ikinci bilgi kaynağından öğrendikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuçla ilgili olarak araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 79'unun katılıyorum değerlendirmesinde bulunduğu dikkati çekmektedir.
- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; yapıcı ve duyuşsal eleştirili tarafsız, önyargısız ve

nesnel düşünme becerilerine yer verilmektedir” görüşüne araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 52’sinin katılmıyorum, % 34’ünün kararsızım ve % 14’ünün ise katılıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Kararsızım ölçeğinde en çok görüş bildirilen bu görüşle ilgili olarak genelde eleştirili düşünme becerilerinin özeldi ise yapıcı ve duyuşsal eleştirili tarafsız, önyargısız ve nesnel düşünme becerilerinin öğrenciler tarafından yeterince tanınmadığı sonucuna varılmaktadır..

- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilere sağlanan dönütlerin geleneksel puanlama ve başarı belirlemeye yönelik olması öğrencilerin özgüven duymalarına ve başarılarına yeterli katkıları sağlamamaktadır” görüşüne araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 75’inin katılıyorum, % 13’ünün kararsızım ve % 12’sinin ise katılmıyorum ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır.
- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilere sağlanan dönütlerin geleneksel puanlama ve başarı belirlemeye yönelik olması öğrencilerin özgüven duymalarına ve başarılarına yeterli katkıları sağlamamaktan uzak bulunduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç, araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 75’inin katılıyorum, % 13’ünün kararsızım ve % 12’sinin ise katılmıyorum ölçeğinde görüş belirttikleriyle kendini göstermektedir.
- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilerle Öğretim Verenler Belirli Dönemlerde Bir Araya Gelerek; Yüzyüze İletişim Sağlamaktadır” görüşüne araştırmaya katılan 111 öğrencinin, yaklaşık üçte ikisi katılmamaktadır.
- “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Öğrencilerin Çeşitli Tele Konferanslar, E-Posta İletişimi, Tartışma Listeleri ve Haber Gruplarına Dayalı İnternet Araçları İle Sosyal Etkileşimine Ağırlık Verilmektedir görüşüne araştırmaya katılan 111 öğrencinin, % 51’inin katılıyorum, % 34’ünün katılmıyorum ve % 14’ünün ise kararsızım ölçeğinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır.

4.2.Öneriler

- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde öğrenciler, gruba aidiyet duygusu geliştirme ve dayanışma içinde ortak öğrenme odaklı işbirliği çalışmalarına yönlendirilmelidir.
- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; öğrencilerin internet ortamının yanında, sosyal çevreyle etkileşim içinde bilgiden anlam çıkarmaları, bilişsel ve sosyal yapılandırmacı anlayışın bir gereği olarak da hazır ve nesnel bilgi kaynakları yerine birinci bilgi kaynaklarından yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Kalıcı izli öğrenmeler büyük ölçüde bireyin doğrudan, ilk elden ve aracısız edindiği öğrenme yaşantılarıyla ilgili bulunduğu İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim süreçlerinde de öğrencilerin birinci bilgi kaynaklarından olan gözlemler yoluyla

öğrenmelerini sağlayıcı eğitsel etkinliklere yer verilmesinde küçümsenemez yararlar bulunmaktadır.

- Bilişsel eleştirili düşünme, ayrıntılı ve dikkatli değerlendirmeleri içerirken duyuşsal eleştirili düşünme ise nesnel, adil ve tarafsız değerlendirmelerle ilgili bulunduğu İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde de öğrencilere kazandırılması gereken yeterliklerden olduğu göz ardı edilmemelidir.
- Geleneksel dönütler başarı belirlemeye ve puanlamaya dönük olduğundan, öğrenmelere yönelik güven aşulamaktan öğrenmeye daha çok istahla çalışmasına katkı getirmekten uzak bulunmaktadır. İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde öğrencilere sağlanan dönütlerin onların özgüven duymalarına ve başarılarına olumlu katkıları sağlayacağından olumlu, yöreklendirici, geliştirici, ve özgüven kazandırıcı dönütlere özen gösterilmelidir.
- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde; yüz yüze öğretimin basılı materyaller ve yayın yoluyla yapılan öğretimi destekleme, öğrenenle öğretene belirli sürelerde de olsa aynı ortamda buluşturarak karşılıklı etkileşime olanak sağlama, öğrenciler arasında etkileşimi sağlama ve moral desteği sağlama gibi işlevleri olduğundan yüz yüze iletişim ve öğretime özel önem verilmelidir. Yüz yüze iletişim ise ; toplantı, staj, yaz okulu ve gece okulu benzeri etkinliklerle gerçekleştirilmelidir.
- İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde yararlanılan internet ortamı ve araçları bilgiyi sunma, bilginin yapılaşdırılmasına katkı getirme ve yaparak-yaşayarak öğrenmeye destek verme katkıları sağladığından İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal yeterliklerinin geliştirilmesini sağlayacak tartışma listelerine ve haber gruplarına katılımları sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- [1] Glasersfeld, E. **A Constructivist Approach to Teaching**. In: P.L. Steffe and J. Gale (Eds), *Constructivism in Education* (p. 3-15). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1995.
- [2] Gardner, H. ve Hatch, T. , *Multiple Intelligences Go To School. Educational Reseracher*. Number:18; 4-10., 1989.
- [3] İpek, İ., **Bilgisayarla Öğretim. Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler**. Ankara: Tıp Teknik Kitapçılık Ltd. Şti.,2001.
- [4] Kaptan, S., **Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri**. Ankara: Ulus, P.K. 429., 1983.
- [5] Karasar, N., **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti.,1991.
- [6] Mc Isaac, M.S., *Learning for the Future . Türkiye First international Distance Education Symposium 12-15 November 1996. Papers*. Ankara: MONE – FRTED. XXVI –XXXII.,1996.
- [7] Morgan, C. and M. O’reily, **Assesing Open and Distance Learners**. First Published.London: UK: london. Open and Distance Learners Series. Kogan Page Limited.,1999.
- [8] Savery, J.R. and Duffy, T.M., **Problem Based Learning: An Instructional Model and Its Constructivist Framework**. *Educational Technology*, 35, 31-38.,1995.
- [9] Simpson, O., **Supporting Students in Open and Distance Learning**. First Published. London: UK. Open and Distance Learners Series. Kogan Page Limited.,2000.
- [10] Tiene, D., *Exploring Current Issues in Educational Teknoloji Using a Problem-Based Approach to Instruction* **Educational Technology-the Magazine for Managers of Change in**

Education. Volume: XLII, Number: 1, January- February 2002, 14-22., 2002.

- [11] Vygotsky, L.S. **Educational Psychology.** Boca Raton, FL: St. Lucie Press. Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language. New York, NY: Gramery Books: 155-172.,1997.